

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1015/01
Zo dňa: 10. 09. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 14
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
liekovej politiky z hľadiska vynakladania zdrojov z verejného zdravotného poistenia.**

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody

Trenčín november 2014

Zhrnutie

Kontrola liekovej politiky z hľadiska vynakladania zdrojov z verejného zdravotného poistenia vychádzala zo schváleného strategického zámeru kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na roky 2012 – 2014, kde zdravotníctvo patrilo medzi nosné oblasti kontrolnej činnosti. Pri kontrole bol preverený vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hradených z verejného zdravotného poistenia na základe farmakoekonomických kritérií.

Kontrolou verejného obstarávania bolo preukázané, že v dvoch oznámeniach o výsledku elektronickej aukcie odoslaných neúspešným uchádzačom nebola uvedená identifikácia úspešných uchádzačov a lehoty, v ktorých mohla byť podaná žiadosť o nápravu.

Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené v prípade účtovného dokladu, na ktorom neboli uvedené náležitosti ako obsah účtovného prípadu a peňažná suma, údaj o cene za mernú jednotku s vyjadrením množstva, a keď inventúrny súpis neobsahoval podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku.

Ďalej bol zákon o účtovníctve porušený nedodržaním ustanovení opatrenia Ministerstva financií SR v spôsobe účtovania liekov a zdravotníckych pomôcok priamo do spotreby. Jednalo sa o neuvedenie vyššie uvedeného tovaru vo vnútornom predpise, skladová evidencia nebola vedená predpísaným spôsobom a nedodržanie účtovného postupu pri uzatváraní účtovných kníh.

Ďalej bol porušený zákon o účtovníctve, keď informácia o spôsobe účtovania priamo do spotreby nebola uvedená v predložených účtovných závierkach ako významná informácia.

Na základe vyššie uvedených skutočností bolo preukázané porušenie stanovenej povinnosti viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne v zmysle zákona o účtovníctve.

Zákon o správe majetku štátu bol porušený keď neboli uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti s príslušnými zamestnancami nemocnice.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

Požiadať služobný úrad o doplnenie zoznamu pojednávajúcim o spôsobe účtovania zásob priamo do spotreby o lieky a časť zdravotníckych potrieb.

Zabezpečiť potrebné programové vybavenie na evidenciu stavu zásob ešte nevydaných liekov do spotreby na jednotlivých oddeleniach nemocnice.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **1015/01** z 10. 09. 2014 vykonali:

Bc. Tomáš Sádecký, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Miloš Tomka, člen kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrolu liekovej politiky z hľadiska vynakladania zdrojov z verejného zdravotného poistenia, ktorej účelom bolo prekontrolovať vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hrađených z verejného zdravotného poistenia na základe farmakoekonomických kritérií.

Kontrola bola vykonaná v čase od 17. 09. 2014 do 27. 11. 2014 v

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Súdna 15, 911 96 Trenčín, IČO 00738301

za kontrolované obdobie: 2011-2013.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo:

- charakteristika subjektu,
- podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nákupe liekov a zdravotníckych pomôcok,
- analýza zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a zdravotníckych pomôcok,
- vývoj a primeranosť úhrad za nákup vybraných skupín liekov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Všeobecná časť

1.1 Charakteristika subjektu

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „nemocnica“) so sídlom v Trenčíne bola zriadená podľa § 2 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže dňom 01. 02. 2001 ako štátna rozpočtová organizácia, ktorá bola svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet prostredníctvom zriaďovateľa, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“). Hospodárila samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určil zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu.

Nemocnica zabezpečovala plnenie úloh Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) a úloh uložených MS SR. Riadenie, organizáciu, metodické usmerňovanie a kontrolu zabezpečovalo Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „GR ZVJS“). Základným poslaním nemocnice bolo zabezpečovať výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody podľa osobitných predpisov, zabezpečovať ochranu a stráženie objektu,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

vykonávať ochranu poriadku a bezpečnosti v príslušných súdnych objektoch a plniť úlohy spojené s ústavnou nemocničnou zdravotníckou starostlivosťou o obvinených a odsúdených.

Vybrané ukazovatele nemocnice za roky 2011, 2012 a 2013 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke č. 1:

Ukazovateľ	2011	2012	2013
Právna subjektivita	RO	RO	RO
Výsledok hospodárenia (strata/zisk)	-	-	-
Priemerný počet zamestnancov celkom, z toho priemerný počet zdravotníckych pracovníkov, z toho priemerný počet: - lekárov - sestier - pôrodných asistentiek	238/69* 60 12 48 0	241/68* 62 12 50 0	227/61* 66 11 55 0
Počet lôžok, Využitie lôžok - /v dňoch/ - /v %/	162 51 033 86%	189 51 750 75%	189 50 300 73%
Počet hospitalizovaných pacientov celkom, z toho počet pacientov hospitalizovaných jeden deň	2589 0	2550 0	2413 0
Priemerná ošetrovacia doba /v dňoch/	19,46	20,22	20,36
Počet ambulancií	9	9	9
Počet ambulantne ošetrovaných pacientov	1245	1607	1451
Počet spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek	1	1	1
Počet pacientov, ktorým bola poskytnutá zdrav. starostlivosť v spoločných liečebných a vyšetrovacích zložkách	1857	1679	1537

Zdroj: Rozbory hospodárenia za roky 2011, 2012, 2013

* priemerný počet príslušníkov zboru väzenskej a justičnej stráže/priemerný počet zamestnancov vo verejnej službe

Nemocnica poskytovala zdravotnú starostlivosť v deviatich ambulanciách a ústavnú zdravotnú starostlivosť na 189 lôžkach. Lôžková časť nemocnice bola v roku 2012 rozšírená o 27 lôžok ochranného psychiatrického liečenia zo 162 na 189 lôžok.

Priemerný počet zdravotníckych pracovníkov počas kontrolovaného obdobia dosiahol mierny nárast, keď v roku 2013 bolo zamestnancami nemocnice o šesť zdravotníckych pracovníkov viac oproti roku 2011 a o štyroch pracovníkov viac oproti roku 2012.

Počet hospitalizovaných pacientov mal klesajúcu tendenciu. V roku 2013 bolo o 137 hospitalizácií menej v porovnaní s rokom 2012 a o 176 hospitalizácií menej oproti roku 2011. Oproti tomu počet ambulantne ošetrovaných pacientov dosiahol najväčší nárast v roku 2012, keď bolo ambulantne ošetrovaných o 362 pacientov viac ako v roku 2011 a o 156 pacientov viac oproti roku 2013.

1.2 Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov kontrolovaného subjektu

Podiel nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky z celkových nákladov nemocnice je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 2:

Roky	Náklady celkom (v EUR)	%	Z toho: lieky (v EUR)	% z celkových nákladov	Z toho: zdravotnícke pomôcky (v EUR)	% z celkových nákladov
2011	7 143 547,00	100	118 545,08	1,66	22 644,69	0,32
2012	7 290 959,29	100	103 338,24	1,42	23 317,01	0,32
2013	7 230 706,60	100	119 204,70	1,65	23 544,79	0,33

Zdroj: Účtovné závierky za roky 2011, 2012, 2013

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že v priebehu kontrolovaného obdobia predstavoval podiel nákladov na lieky v priemere 1,58 % a podiel nákladov na zdravotnícke pomôcky v priemere 0,32 % celkových nákladov nemocnice.

Nízke percento podielu nákladov na lieky a zdravotnícke pomôcky na celkových nákladoch nemocnice bolo spôsobené špecifickým postavením nemocnice, ktorá okrem ambulantnej a ústavnej nemocničnej zdravotníckej starostlivosti o obvinených a odsúdených zabezpečovala aj plnenie úloh ZVJS.

2 Nákup liekov a zdravotníckych pomôcok

2.1 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nákupe liekov a zdravotníckych pomôcok

Nemocnica bola verejným obstarávateľom podľa ustanovenia zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“). V zmysle citovaného zákona verejný obstarávateľ je povinný pri zadávaní zákaziek postupovať podľa tohto zákona.

S cieľom zabezpečiť jednotný postup pri realizovaní verejného obstarávania Zboru väzenskej a justičnej stráže vydalo GR ZVJS usmernenie č. 13/2011 z roku 2011, ktoré bolo v nasledujúcich rokoch doplňané v súlade s novelami zákona o verejnom obstarávaní.

Nemocnica po oznámení limitu záväzných ukazovateľov rozpočtu bežných a kapitálových výdavkov posúdila obstaranie všetkých tovarov, služieb a stavebných prác uvedených v pláne čerpania výdavkov v príslušnom roku a do 15 dní vypracovala plán verejného obstarávania, do ktorého zaradila všetky zákazky s predpokladanou hodnotou rovnakou alebo vyššou ako 3 300,00 eur.

Počas kontrolovaného obdobia obstarávala nemocnica zdravotnícke pomôcky podľa potreby od ôsmich dodávateľov, pričom jednotlivé zákazky presiahli hodnotu 1 000,00 eur v štyroch prípadoch. Jednalo sa o nákup prenosného EKG v hodnote 1 920,00 eur, prenosného batériového automatického defibrilátora s elektródami CPR-D v hodnote 1 920,00 eur, ultrazvukového inhalátora s nastaviteľným nebulizačným výkonom v hodnote 1 190,00 eur a negatoskop pre osem snímok s reguláciou jasu v hodnote 1 190,00 eur. Pri obstarávaní uvedených zákaziek vecne príslušný úsek služobnej činnosti kontrolovaného subjektu vykonával prieskum trhu u minimálne troch potenciálnych uchádzačov. Účelom bolo získanie potrebného a dostatočného množstva informácií pre jednoznačné, presné a nestranné

zadefinovanie opisu predmetu zákazky a technických požiadaviek na predmet zákazky s cieľom zistenia najvýhodnejšej ponuky. Prieskum trhu bol vykonávaný výzvou potencionálnym uchádzačom na predloženie ponuky. Táto bola uskutočnená elektronickými prostriedkami.

Zabezpečenie predmetu obstarávania „Dodávka liekov a liečiv pre Nemocnicu pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody vrátane služieb spojených s dodaním tovaru“ v rokoch 2011, 2012 a 2013 bolo vykonané postupom v zmysle ustanovení zákona o verejnom obstarávaní týkajúcich sa podlimitnej zákazky druh postupu verejná súťaž. Vo verejnej súťaži na dodanie tovaru bola použitá elektronická aukcia.

Kontrolovaný subjekt bezodkladne po vyhodnotení ponúk predložených v elektronickej aukcii písomne oznámil všetkým uchádzačom výsledok ich vyhodnotenia.

Kontrolou bolo zistené, že v oznámení o výsledku elektronickej aukcie odoslanému neúspešnému uchádzačovi v roku 2011 nebola uvedená identifikácia úspešného uchádzača, informácia o charakteristikách a výhodách prijatej ponuky a lehota, v ktorej mohla byť podaná žiadosť o nápravu a v oznámení o výsledku elektronickej aukcie odoslanému neúspešným uchádzačom v roku 2012 nebola uvedená lehota, v ktorej mohla byť podaná žiadosť o nápravu. Uvedeným postupom bolo porušené ustanovenie § 44 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorého verejný obstarávateľ a obstarávateľ je povinný po vyhodnotení ponúk bezodkladne písomne oznámiť všetkým uchádzačom, ktorých ponuky boli vyhodnocované, výsledok vyhodnotenia ponúk. Úspešnému uchádzačovi alebo uchádzačom oznámi, že jeho ponuku alebo ponuky prijíma. Neúspešnému uchádzačovi oznámi, že neuspel a dôvody neprijatia jeho ponuky. V oznámení uvedie identifikáciu úspešného uchádzača alebo uchádzačov, informáciu o charakteristikách a výhodách prijatej ponuky alebo ponúk a lehotu, v ktorej môže byť podaná žiadosť o nápravu podľa § 136 ods. 1 písm. f).

S víťaznými uchádzačmi boli v lehote viazaností ponúk s platnosťou jeden rok uzatvorené zmluvy č. NZVJS-20-19/11-2012, NZVJS-6-3/11-2013 a NZVJS-6-3/11-2013 o dodávkach liečiv vrátane služieb spojených s dodaním tovaru.

V rozpočtoch kontrolovaného obdobia boli prostriedky na vyššie uvedené výdavky rozpočtované. Nemocnica na túto oblasť rozpočtovala prostriedky svojho rozpočtu len v kategórii 630 – bežné výdavky. Kontrolovaný subjekt v kontrolovanom období neevidoval na účte záväzkov žiadne záväzky resp. evidoval minimálne sumy z obchodných vzťahov. Nebol zistený stav nedostatku finančných prostriedkov. Faktúry za dodaný tovar boli uhrádzané v lehotách splatnosti. Oblasť liekov a zdravotníckych pomôcok v nemocnici kontrolná skupina hodnotila ako potreby nevyhnutné.

V kontrolovanom období nemocnica neposkytla svojim dodávateľom liekov a zdravotníckych pomôcok žiadne preddavky.

Počet dodávateľských faktúr za lieky v rokoch kontrolovaného obdobia bol podľa tabuľky č. 3:

rok	počet faktúr za dodávku liekov
2011	13
2012	15
2013	12

Zdroj: Knihy faktúr za roky 2011, 2012 a 2013

Vzhľadom na nízky počet dodávateľských faktúr kontrolná skupina vykonala kontrolu všetkých faktúr. Kontrolou bolo zistené :

Za rok 2011 kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole 13 dodávateľských faktúr za dodávky liekov. Celkový objem skontrolovaných faktúr predstavoval sumu 118 545,08 eur. Faktúrou evidovanou v evidencii dodávateľských faktúr pod. č. 3/11 bola vyfakturovaná dodávka liekov v sume 4 071,85 eur. Prílohu faktúry tvorili štyri výdajky dodávateľa s identifikáciou oddelenia nemocnice s položkovitým členením, množstvom a cenou. Na rubovej strane faktúry bol uvedený rozdeľovník dodaných liekov. Tento podpísali štyri vrchné sestry oddelení a tiež vrchná sestra za zdravotné stredisko, pričom výdajky nemocnice na predmetné oddelenia boli nahradené výdajkami dodávateľa. Podľa vyjadrenia zamestnankyne nemocnice zodpovednej za zásobovanie s liekmi si vrchné sestry pri preberaní liekov preberali i kópiu dodacieho listu dodávateľa. Podľa tohto zapisujú prevzaté lieky do skladových kariet.

Faktúrou evidovanou v evidencii dodávateľských faktúr pod. č. 14/11 bola vyfakturovaná dodávka liekov v sume 13 145,79 eur. Prílohu faktúry tvorila žiadanková faktúra vystavená dodávateľom a jedna výdajka na oddelenie psychiatria. Žiadanková faktúra bola vypracovaná dodávateľom na základe objednávky nemocnice a obsahovala výsledné sumy za dodané lieky na jednotlivé oddelenia. Dodacie listy s položkovitým členením, množstvom a cenou neboli k faktúre priložené s výnimkou oddelenia psychiatrie. V priebehu kontroly nemocnica predložila výdajky dodávateľa slúžiace pre potreby rozdelenia liekov na jednotlivé oddelenia. Na rubovej strane faktúry bol uvedený rozdeľovník dodaných liekov s podpismi zástupcov oddelení preberajúcich lieky.

Faktúrou evidovanou v evidencii dodávateľských faktúr pod. č. 179/11 bola vyfakturovaná dodávka liekov v sume 7 398,15 eur. Faktúra znela „za dodaný tovar nasledovne“. Za týmto textom nasledovala tabuľka poskytnutých dodatočných zliav. Z faktúry nebolo zrejmé z akej sumy liekov boli dodatočné zľavy vypočítané. Okrem citovaných zliav faktúra obsahovala i zmluvne stanovené zľavy vo výške 6 %. Prílohu faktúry tvorila žiadanková faktúra, ktorá obsahovala sumáre výdajok dodávateľa na jednotlivé oddelenia. Výdajky dodávateľa s položkovitým členením s jednotkovými cenami a počtami kusov boli kontrolnej skupine doložené v priebehu kontroly. V texte faktúry nebola uvedená odvolávka na priložené dodacie listy („fakturujeme Vám za dodaný tovar podľa priložených dodacích listov, výdajok,...“).

Týmto postupom kontrolovaný subjekt nedodrжал ustanovenie § 10 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) podľa ktorého účtovný doklad musí pozostávať z obsahu účtovného dokladu a peňažnej sumy alebo údajov o cene za mernú jednotku a vyjadrenia množstva.

Za roky 2012 a 2013 kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole 27 dodávateľských faktúr za dodávky liekov v celkovej sume 222 542,94 eur. Kontrolou predložených faktúr bolo zistené, že k predmetným faktúram boli priložené žiadankové faktúry a výdajky dodávateľa, ktoré slúžili ako podklad pre rozdelenie došlej dodávky na jednotlivé oddelenia nemocnice.

Všetky faktúry za dodané lieky v kontrolovanom období boli zaúčtované na nákladový účet 501-spotreba materiálu. Úhrada uvedených výdavkov bola zatriedená v rámci ekonomickej klasifikácie do položky 633 006 - lieky.

Nemocnica napriek skutočnosti, že všetky lieky, ktoré jednotlivé oddelenia po ich prevzatí nevydávali do spotreby, tieto do spotreby účtovala priamo. V skutočnosti boli do doby ich použitia uskladnené na jednotlivých oddeleniach. O ich stave viedlo príslušné oddelenie jednoduchú evidenciu formou skladových kariet. O okamžitom stave zásob liekov

nemala nemocnica operatívne informácie. Kontrolná skupina vykonala kontrolu evidencie fyzického zostatku liekov na dvoch oddeleniach nemocnice. Kontrolou bolo zistené, že interná inventúra bola vykonávaná raz ročne v termíne konania inventarizácie nemocnice. Zostatky boli zaznačené na kartách liekov podčiarknutím zostatku a odtlačkom pečiatky inventúra, bez podpisového záznamu. Z náhodného výberu troch kariet liekov na neurologickom oddelení a štyroch kariet na internom oddelení bolo zistené, že zostatky vo finančnom vyjadrení predstavovali 110,00 eur. Z vyššie uvedeného vyplynulo, že zostatky liekov za nemocnicu predstavujú nezanedbateľnú sumu. Hmotnú zodpovednosť za zverenú lieky nemal uzatvorenú žiadny pracovník nemocnice. Uvedený postup nebol v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, v zmysle ktorého správca majetku štátu je povinný využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole zoznam dodávateľských faktúr za dodávky zdravotných pomôcok. V jednotlivých rokoch kontrolovaného obdobia predstavoval počet faktúr podľa nasledujúcej tabuľky č. 4:

rok	počet faktúr (vrátane faktúr za dodávku liekov)	Počet faktúr do vzorky
2011	127	13
2012	77	8
2013	134	13

Zdroj: Knihy faktúr za roky 2011,2012 a 2013

Z vyššie uvedených počtov faktúr kontrolná skupina vybrala metódou náhodného výberu s prihliadnutím na fakturovanú sumu ako i prihliadnutím na kontrolné riziko počty faktúr vo výške 10 %.

Kontrolou bolo zistené:

Dodávateľské faktúry 2011 :

Kontrolnej skupine boli predložené faktúry v počte trinásť kusov. Predmetom fakturácie bola dodávka zdravotníckeho materiálu v celkovom objeme 4 588,63 eur. Kontrolou faktúr bolo zistené, že dodaný zdravotnícky materiál bol v kontrolovanom subjekte prijatý „na sklad“ v počte štyri. Tovar z ostatných deviatich faktúr bol daný priamo do spotreby, pričom prevzatia na jednotlivé oddelenia boli podpísané priamo pri rozdelení došlej dodávky na rubovej strane faktúry. Množstvo prevzatých počtov zdravotníckych potrieb nebolo v rozdelení uvedené.

Dodávateľské faktúry 2012 :

Kontrolnej skupine boli predložené faktúry v počte osem kusov. Predmetom fakturácie bola dodávka zdravotníckeho materiálu v celkovom objeme 3 724,42 eur. Kontrolou faktúr bolo zistené, že dodaný zdravotnícky materiál bol v kontrolovanom subjekte prijatý „na sklad“ v počte päť.

Ostatné faktúry v počte tri boli dané priamo do spotreby, pričom prevzatia na jednotlivé oddelenia boli podpísané priamo pri rozdelení došlej dodávky na rubovej strane faktúry. V dvoch prípadoch bol materiál prevzatý na oddelenia, na ktoré bolo zrejmé, že im patria (filmy - RTG; testy - zdravotné stredisko). V jednom prípade (10 fliaš medicína kyseliny) nebol stanovený podiel medzi interné oddelenie a neurológiu.

Dodávateľské faktúry 2013 :

Kontrolnej skupine boli predložené faktúry v počte trinásť kusov. Predmetom fakturácie bola dodávka zdravotníckeho materiálu v celkovom objeme 2 729,04 eur. Kontrolou faktúr bolo zistené, že dodaný zdravotnícky materiál bol v kontrolovanom subjekte prijatý „na sklad“ v počte osem.

O vydaní zdravotníckych potrieb, ktoré boli účtované priamo do spotreby, nemocnica na jednotlivých oddeleniach nevedla internú evidenciu. Okrem špecifických zdravotníckych pomôcok, o ktorých je zrejmé, že patria len na jedno oddelenie (filmy RTG; kyslík –interné oddelenie) nemocnica nevedla internú dokumentáciu o množstvách, ktoré jednotlivé oddelenia prevzali.

Faktúrou č. 70/13 bola nemocnici vyfakturovaná dodávka infúznej súpravy margomed v počte šesťsto kusov. K rozdeľovníku na jednotlivé oddelenia boli priložené výdajky na jednotlivé oddelenia nemocnice. Faktúra bola zaúčtovaná priamo do spotreby (účet 501). Faktúrou 164/13 od toho istého dodávateľa na rovnakú sumu bol vyfakturovaný rovnaký tovar v tom istom množstve. Tovar však bol prijatý a účtovaný na sklad (účet 112). Tovar dodaný na základe faktúry č. 95/13 bol daný do priamej spotreby bez udania podielu na dve oddelenia. Tovar dodaný na základe faktúry č. 62/13 bol daný do priamej spotreby, avšak na jedno oddelenie. Z ostatných štyroch faktúr boli dve dané priamo do spotreby, pričom neboli stanovené podiely (počty) na štyri jednotlivé oddelenia (interné., neurológia, pneumológia, psychiatria) a v dvoch prípadoch bolo z dodávky materiálu zrejmé, že môžu patriť iba jednému oddeleniu (filmy – RTG; kyslík interné). Dodávka materiálu z jednej faktúry bola rozdelená medzi sklad a priamu spotrebu. Na sklad bol prijatý invalidný vozík a ochranné okuliare, do priamej spotreby boli dané bezkontaktné teplomery v počte osem kusov na päť oddelení s vyznačením počtov.

O zdravotníckom materiáli prevzatom na oddelenia nemocnice nemocnica nevedla žiadnu evidenciu. Teda prípadné zostatky zdravotníckych pomôcok nevydaných do spotreby (infúzne súpravy atď.) neboli predmetom evidencie a inventarizácie. Z vyššie uvedeného vyplynulo, že kontrolovaný subjekt v časti faktúr neevidoval materiál a náklady spojené s pridelením materiálu na jednotlivé oddelenia.

V účtovníctve kontrolovaného subjektu boli zdravotnícke pomôcky účtované na účte 321 – dodávateľia a na účte 501- spotreba materiálu. V časti faktúr, ktorých materiál bol daný na sklad bol tento postupne uvoľňovaný do spotreby na základe výdajok.

Podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) z 08. 08. 2007 č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „Opatrenie MF/16786/2007-31“) predmetný spôsob účtovania (priamo do spotreby – spôsob „B“) môžu účtovné jednotky uplatniť v prípade, že sa na ne nevzťahuje povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom.

Podľa § 35 ods. 8 Opatrenia MF/16786/2007-31 je možné účtovať priamo do spotreby materiál, ktorý je obsiahnutý vo vnútornom predpise. Nemocnica predložila ku kontrole Rozkaz č. 41 o správe a evidovaní majetku štátu v Zbore väzenskej a justičnej stráža zo 04. 10. 2012. V § 27 – Druhy zásob a drobného hmotného majetku účtovaných pri obstarávaní priamo do spotreby bol uvedený zoznam zásob, v ktorom absentovali lieky i zdravotnícky materiál.

V § 36 ods. 10 bola uvedená podmienka použitia spôsobu „B“ vedením analytickej evidencie formou skladovej evidencie tak, aby bolo možné zistiť a preukázať stav zásob aj v priebehu účtovného obdobia.

Podľa ods. 8 písm. b) citovaného paragrafu sa pri uzatváraní účtovných kníh stav zásob zistený v skladovej evidencii účtuje na t'archu účtu 112 – materiál na sklade súvzťažne v prospech účtu 501. Táto účtovná operácia nebola nemocnicou vykonaná.

Kontrolou predložených účtovných závierok za kontrolované obdobie bolo zistené, že nemocnica o citovanom spôsobe účtovania ako o významnej informácii v zmysle § 18 ods. 5 zákona o účtovníctve neinformovala.

Na základe vyššie uvedených skutočností kontrolná skupina zistila, že nemocnica nedodržala ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého je účtovná jednotka povinná dodržiavať opatrenie, ktoré vyhlasuje MF SR. Vzťahujúcim sa opatrením bolo opatrenie MF/16786/2007-31. Ďalej nedodržala ustanovenie § 17 ods. 9 zákona o účtovníctve, podľa ktorého sa úplnosť informácií v účtovnej závierke zabezpečuje s dodržaním významnosti a so zohľadnením nákladov na ich získanie.

Nemocnica na základe vyššie uvedených skutočností nepostupovala v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého je účtovná jednotka povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

Lieky boli objednávané od zmluvného dodávateľa podľa aktuálnej potreby niekoľkokrát za mesiac na základe žiadaniek vypisovaných vrchnými sestrami jednotlivých oddelení. Systém objednávania liekov podľa aktuálnej potreby spôsoboval, že ročný počet expirovaných liekov za jednotlivé oddelenia predstavoval minimálne množstvá niekoľko kusov tabliet, ktoré vrchné sestry odovzdávali neidentifikovateľné referentke materiálno technického zabezpečenia zodpovednej za styk s poskytovateľom lekárenskej starostlivosti na likvidáciu. O uvedených skutočnostiach nebolo na účte 549 – manká a škody účtované a vyradovanie a likvidácia liekov z titulu ich neupotrebitelnosti nebola vykonávaná. Kontrolná skupina vykonala fyzickú kontrolu odovzdaných expirovaných liekov u referentky materiálno technického zabezpečenia. Kontrolou bolo zistené, že odovzdané expirované lieky pozostávali z 59 tabliet za rok 2014.

Kontrolná skupina preverila vykonanie riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za rok 2013 v oblasti zdravotníckej služby a liekov. Členom predmetnej komisie podľa Rozkazu riaditeľa Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody - č. 43 z 28. 10. 2013 bola aj osoba s hmotnou zodpovednosťou za zdravotnícky materiál, skladové zásoby zdravotníckeho materiálu, prístrojov a zariadení zdravotníckej služby, ktoré boli majetkom nemocnice. Kontrolou inventúrneho súpisu bolo zistené, že hmotne zodpovedná osoba tento podpísala ako člena čiastkovej komisie a nie ako osoba hmotne zodpovedná za inventarizovaný majetok. Na mieste pre hmotne zodpovednú osobu podpis nebol uvedený.

Nemocnica týmto postupom nekonala v súlade s § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého inventúrny súpis musí obsahovať meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku a meno, priezvisko a podpisový záznam osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku.

Nemocnica ku dňu konania kontroly evidovala záväzky na účte 321 – dodávatelia. Kontrolou bolo zistené, že voči dodávateľom zdravotníckych pomôcok neboli v kontrolovanom období evidované záväzky.

Stav záväzkov v oblasti liekov je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 5:

Rok	Stav záväzkov Lieky	Celková suma záväzkov	%
2011	0	29 993,26	0
2012	6 060,33	38 576,91	15,7
2013	221,16	27 502,98	0,8

Zdroj: Výpisy z účtov 321 - dodávateľia za roky 2011, 2012, 2013

Na konci obdobia roku 2011 neevidovala nemocnica v oblasti liekov záväzky voči dodávateľom.

V roku 2012 predstavovala celková suma záväzkov nemocnice 38 576,91 eur, z toho záväzky za lieky boli evidované v sume 6 060,33 eur, čo predstavovalo 15,7 % celkových záväzkov. Záväzok voči dodávateľovi liekov v uvedenej sume vznikol na základe faktúry č. 2012665 v sume 8 646,60 eur vystavenej dňa 21. 12. 2012, z ktorej bolo dňa 31. 12. 2012 uhradených 2 586,27 eur. Zvyšná suma vo výške 6 060,30 eur bola uhradená dňa 10. 01. 2013 v lehote splatnosti faktúry.

Celkový stav záväzkov na konci obdobia roku 2013 bol evidovaný v sume 27 502,98 eur, z toho záväzky za lieky boli evidované v sume 221,16 eur, čo predstavovalo 0,8 % celkových záväzkov nemocnice. Záväzok voči dodávateľovi liekov v uvedenej sume vznikol na základe faktúry č. 2013669 v sume 6 878,18 eur vystavenej dňa 23. 12. 2013, z ktorej bolo k 31. 12. 2013 uhradených 6 657,02 eur. Zvyšná suma vo výške 221,16 eur bola uhradená dňa 10. 01. 2013 v lehote splatnosti faktúry.

2.2 Analýza zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a zdravotníckych pomôcok

Kontrolná skupina preverila výhodnosť uzatvorených zmlúv, termíny splatnosti a dodržiavanie dohodnutých podmienok zakotvených v zmluvách na dodávku liekov.

Na základe výsledkov verejných obstarávaní vykonaných v rokoch 2010, 2011 a 2012 boli na dobu určitú s platnosťou jeden rok uzatvorené zmluvy č. NZVJS-1-15-23/2010, č. NZVJS-20-19/11-2012 a č. NZVJS-6-3/11-2013 o dodávkach liečiv a zabezpečení lekárenskej starostlivosti. V uvedených zmluvách sa kontrolovaný subjekt ako odberateľ zaväzoval prednostne odoberať od súkromného podnikateľského subjektu poskytujúceho lekárenskú starostlivosť ako dodávateľa všetky potrebné liečivá a ďalší sortiment, pokiaľ ho mal dodávateľ na sklade, alebo ho dokázal zabezpečiť v priebehu 24 hodín.

Prehľad zliav z ceny liekov v % a ich dodacej doby v minútach je uvedený v tabuľke č. 6.

Rok	Zmluva	Zľava z ceny liekov	Dodacia doba
2011	NZVJS -1-15-23/2010	6	30
2012	NZVJS-20-19/11-2012	6	30
2013	NZVJS-6-3/11-2013	8	30

Zdroj: Zmluvy o dodávkach liekov a liečiv a zabezpečení lekárenskej starostlivosti za roky 2011, 2012, 2013

Dodávateľ fakturoval dodané lieky za bežný mesiac pričom faktúry obsahovali ceny liekov neprekračujúce maximum stanovené platnými cenovými výmermi Ministerstva zdravotníctva SR znížené o vyššie uvedené percentá poskytnutej zľavy.

Kontrolou bolo zistené, že v súlade s platobnými podmienkami zmluvy č. NZVJS -1-15-23/2010 poskytoval dodávateľ odberateľovi ešte dodatočnú zľavu z fakturovanej ceny vo výške 1 % pri dodržaní splatnosti faktúry 30 dní a vo výške 2 % pri preplatení faktúry do

15 dní. Platobné podmienky zmluvy č. NZVJS-20-19/11-2012 a zmluvy č. NZVJS-6-3/11-2013 uvedené dodatočné zľavy z fakturovanej ceny neobsahovali.

Na základe vystavených žiadaniek, receptov a objednávok boli stanovené dodávky liekov pre odberateľa do 30 minút po objednaní ak boli lieky na sklade lekárne a do 1 hodiny ak bolo lieky nutné dovieť od distribučnej firmy sídliacej v Trenčíne. Dodávateľ sa zaväzoval zabezpečiť na svoje náklady dovoz liečiv do sídla odberateľa, a tiež v prípade potreby zabezpečiť nevyhnutné liečivá i počas dní pracovného pokoja po telefonickom upovedomení.

Kontrolná skupina preverila ceny liekov znížené o percentá poskytnutej zľavy a dodacie doby na vzorke 100 % faktúr, objednávok a výdajok pričom kontrolou uvedených dokumentov neboli zistené žiadne nedostatky.

V prípade neplnenia povinností stanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo zmluvami zo strany dodávateľa mal odberateľ právo odstúpiť od zmluvy pri zachovaní výpovednej lehoty a v prípade neoprávnenej fakturácie uplatniť zmluvnú pokutu rovnajúcu sa polovici výšky neoprávnene fakturovanej čiastky. V prípade omeškania s peňažným plnením zo strany odberateľa, ktorý sa zaviazal preplatiť faktúru najneskôr 30 dní po jej vystavení, vznikol dodávateľovi nárok na úroky z omeškania a právo odstúpiť od zmluvy pri zachovaní jednomesačnej výpovednej lehoty.

Kontrolou plnenia záväzkov zmluvných strán vyplývajúcich zo zmlúv o dodávkach liečiv a zabezpečení lekárenskej starostlivosti bolo zistené, že zmluvné strany si plnili svoje povinnosti riadne a včas a v priebehu kontrolovaného obdobia neboli uplatňované žiadne sankčné opatrenia.

Kontrolná skupina ďalej preverila plnenie príslušných ustanovení zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrolou bolo zistené, že lieky s obsahom omamných a psychotropných látok II. skupiny uvedené v zozname omamných látok a psychotropných látok boli zabezpečené proti odcudzeniu.

3 Nákup vybraných skupín liekov

3.1 Vývoj a primeranosť úhrad za nákup vybraných skupín liekov

Kontrolná skupina preverila vývoj a primeranosť úhrad za nákup vybraných skupín liekov. Zo zoznamu používaných liekov bola na základe analýzy a porovnávania vybraná vzorka trinástich liekov za roky 2011, 2012 a 2013. Na vybranej vzorke boli porovnané ceny, za ktoré sa lieky nakupovali s maximálnymi cenami liekov vo verejnej lekárni určenými platnou kategorizáciou liekov vydanou Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“).

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Porovnanie nákupných cien liekov a cien liekov určených platnou kategorizáciou MZ SR za jednotlivé obdobia (obdobie = 4 mesiace) rokov 2011, 2012 a 2013 je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 7:

Rok	Názov	Druh	Nákupné ceny liekov			Ceny podľa kategorizácie		
			Obdobie 1	Obdobie 2	Obdobie 3	Obdobie 1	Obdobie 2	Obdobie 3
2011	ACTILYSE 50 MG	-	681,24	-	-	-	-	-
	MESOCAIN 1%	-	11,35	-	-	12,49	-	-
	AMOKSIKLAV 1,2GM	-	13,15	-	-	-	-	-
	OPHTHALMO-FRAM.	-	3,25	-	-	3,57	-	-
	PREDNISON	-	6,75	-	-	7,44	-	-
	RIVOTRIL	-	2,22	2,19	-	2,44	2,41	-
	BITAMMON	-	32,34	-	-	-	-	-
	FRAXIPARINE10X0.6M	-	32,17	-	-	35,39	-	-
	MERONEM	-	100,37	-	-	141,50	110,41	-
	SOLU-MEDROL	-	6,75	-	-	8,34	7,44	-
	FRAXIPARINE10X0.3M	-	17,73	17,71	16,72	19,50	19,48	18,40
	FRAXIPARINE10X0.4M	-	22,32	-	-	25,22	24,56	-
	KLIMICIN	-	32,67	-	-	35,94	-	-
2012	MESOCAIN 1%	G*	11,35	11,32	-	12,45	12,49	-
	ABRICEF	G	13,17	23,49	21,15	26,16	26,16	26,16
	GLYPRESSIN	-	139,16	-	-	-	-	-
	NORADRENALIN	G	5,71	-	-	6,29	6,34	6,40
	CARDILAN	G	5,47	-	-	6,02	-	-
	PREDNISON	G	6,75	6,33	6,26	7,44	6,96	6,90
	ACIDUM FOLICUM	G	3,43	3,37	-	3,77	3,72	-
	QUAMATEL	-	7,68	-	-	-	-	-
	DIPROPHOS	O**	12,04	10,93	-	13,24	12,03	11,95
	FRAXIPARINE10X0.3M	O	16,72	16,11	-	18,40	17,72	-
	LYRICA 75	O	39,31	39,15	-	43,24	43,07	-
	GUAJACURAN 5%	G	9,19	9,16	-	10,11	10,11	-
	FRAXIPARINE10X0.6M	O	32,17	28,75	27,86	35,39	31,63	30,65
2013	MESOCAIN 1%	G	11,32	-	-	12,45	-	-
	0.9%SOD.CHL 10x500	G	10,32	9,43	-	13,84	13,57	-
	CLEXANE 10X0,4ML	O	24,26	-	-	26,69	-	-
	THIAMIN 10X2ML	O	4,52	-	-	4,97	-	-
	KALIUM 5X10ML	G	5,82	-	-	-	-	-
	PREDNISON 20X20MG	G	6,26	-	-	6,90	-	-
	QUAMATEL	-	7,68	-	-	-	-	-
	FRAXIPARINE10X0.6M	O	27,86	27,35	27,33	30,65	30,09	30,06
	CLEXANE 10X0,6ML	O	36,10	33,03	-	39,71	36,33	-
	ABRICEF INJ 10X 1G	G	23,49	-	-	26,16	-	-
	LYRICA 75	O	39,15	38,59	38,21	43,07	42,45	42,03
	FAMOSAN 20 mg	-	3,01	-	-	-	-	-
	AXETINE INJ 10X750M	-	20,05	-	-	-	-	-

Zdroj: Faktúry za lieky a dodacie listy za roky 2011, 2012, 2013

* G – označenie generického lieku

** O – označenie originálneho lieku

Kontrolou bolo zistené, že nemocnica vykonávala nákup liekov počas niektorých mesiacov daného roka za odlišné ceny. Kategorizácia liekov vydávaná MZ SR bola pravidelne každý mesiac aktualizovaná pričom na vybranej vzorke liekov dochádzalo k zmenám ich cien maximálne tri krát do roka. Kontrolná skupina vykonala porovnanie cien liekov z dodacích listov priložených k faktúram za jednotlivé mesiace s aktuálnymi maximálnymi cenami liekov podľa platnej kategorizácie v danom mesiaci pričom bolo zistené, že všetky účtované ceny boli v sledovanom období nižšie v rozpätí 6-50 %. Nákup za cenu o 50 % nižšiu oproti platnej kategorizácii bol zaznamenaný v mesiacoch február a apríl roku 2012 pri lieku Abricef z dôvodu jednorazovej akcie zo strany výrobcu lieku.

Kontrolná skupina ďalej preverila systém predpisovania originálnych a generických liekov a výskyt a oznamovanie nežiaducich účinkov. Kontrolou bolo zistené, že lieky boli predpisované na základe závažnosti klinického stavu pacienta. Pri vysokej závažnosti boli preferované originálne lieky, ktoré predstavovali pre pacienta menšie riziko, z dôvodu menšieho počtu vedľajších účinkov a väčšieho počtu klinických štúdií originálneho lieku. Pri nízkej závažnosti boli predpisované generické lieky.

Kontrolou bolo ďalej preukázané, že časť pacientov bolo hospitalizovaných na jednotlivých oddeleniach nemocnice jeden až dva týždne, pričom z dôvodu krátkodobých hospitalizácií nebolo možné zistiť, či po prepustení z liečby boli generické lieky nahradené iným liekom z dôvodu výskytu nežiaducich účinkov. U pacientov hospitalizovaných viac ako pol roka ako aj u ambulantne ošetrovaných pacientov, najmä pri užívaní kombinácie viacerých liekov naraz, boli zaznamenané iba vedľajšie účinky zodpovedajúce ich popisu v príbalovej informácii lieku. V rámci predpisovania liekov v ústavnej a ambulantnej starostlivosti nemocnice nebol zaznamenaný výskyt nežiaducich účinkov podliehajúcich povinnosti hlásenia Štátnemu ústavu kontroly liečiv.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 18. 11. 2014

Bc. Tomáš Sádecký
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Miloš Tomka
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 21. 11. 2014

plk. Ing. Miloš Drgo
riaditeľ Nemocnice pre obvinených
a odsúdených a Ústavu na výkon trestu
odňatia slobody